

orbis oculus, Christi lucerna, hereticorum omnium malens perpetuus, qui, ut Ecclesia de ipso canit, post Apostolos secunda dispensandi verbi Dei primus refusus gratia.

Alvarez lib. 1. de auxiliis divinae gratiae disput. 5. Sedes Apostolica (inquit) non tantum semel, sed etiam secundum, & tertio, adversus Pelagianorum reliquias, pro defensoribus gratiae & prædestinationis, quam ex sacris litteris hanc Augustinus, sententiam tulit, ut jam ejus doctrina, non unius particularis Doctoris opinio, sed fides Ecclesia Catholica dici debet.

Denum, ut alios omnes omittamus, præcipuas Augustini laudes breviter complexus est Sanctus Thomas, tribus his versibus, qui habentur in proposita, quam de ipso compositus, & quæ in ejus festo canitur.

Salve Gemma Sacerdotum,
Lingua Christi, vox Cœlorum,
Scriba vita, lux Doctorum.

Quæ verba mirum in modum Augustinum, cuiusque doctrinam commendant. Quæ enim major potest esse laus, quam à tanto & Angelico Doctore, Lingua Christi, vocemque cœlorum, appellari?

CAPUT V.

Cæcus ac temerarius adversus Augustini Doctrinam, Nonnullorum Recentiorum impetus, retunditur.

Licit Augustini doctrina à Summis Pontificibus fuerit consecrata, à Concilijs approbata, à Sanctis Patribus commendata, à pluribus viris, tam sanctitate, quam eruditione insig-nibus, collaudata, & tot, ut ita dicam, sacrifigillis consignata: Quia tamen ut ait Seneca, Nihil tam sacrum quod sacrilegum non inveniat, nihil mirum quod aliqui novelli Theologi, ut novas suas imaginationes, liberius faciliusque obruant, effreni prorsus licentia, in Augustinum insurgant, ejusque doctrinam in materia de gratia & prædestinatione ita despiciunt & parvipendunt, ut scriptitare non dubitaverint: Augustini vestigis non esse insitendum, & miseram fore Ecclesiam, si Augustini placitis obstricta manaret. Et ne quis existimat me fingere hostes quos feriam, horum Authorum nomina & verba, hic referam.

In primis ergo Vasquez 1. p. quæst. 47. & 1. 2. disp. 132. cap. 3. hæc scribit: Mibi in hac parte non probatur D. Augustini doctrina, sed existimo aliter esse philosopham. Unde temere affirmabimus auxilium aliquibus negari. Ab Augustino & aliis qui id docerunt, petere possumus, unde nam hujus voluntatis Dei certiores fuerint effecti. Loca enim Scriptura nos facile declarabimus. Ibidem etiam satis insinuat, quod si ista D. Augustini sententia, in Concilio Tridentino damnata non est, id ex sola Conciliij modestia contigit.

Id ipsum, acrius tamen, testatur Petavius, à Vincentio Baronio memoratus lib. 1. Apologetico, pagina mihi 366. Non pauca (inquit Petavius) neque contempnenda Augustini dogmata, vel

Theologorum aut omnium, aut multorum, nec infimis subtilijs judicio reprobari, & Concilium Tridentinum nonnullis necessariò additis fecisse Catholica Augustini non pauca, qua nec Catholica sunt, nec haberi Synodus illa ecumenica voluit.

Sed omnes modestiæ limites transilivit Maria-na lib. 3. de mort. cap. 8. dum hæc scribere non erubuit: Quæ à Cassiano dicta sunt omnia de gratia & libero arbitrio, à viris eruditis nostra etate defendi quasi pietati consona, neque deflexa à fidei regula sancta. Benè consultum esset triadi Parrum Augustino, Fulgentio, & Prospero, si perinde Catholicæ haberentur, ac Cassianus, Faustus, aliique Massiliensis. Verba hæc ex Mariana refert Vincentius Con-tensonius Tomo 5. Tract. de gratia, dissert. 6. pagina 651.

Denum Molina in sua Concordia ad quæst. 23. articul. 4. & 3. disput. 1. membro 6. ait Augustinum sub quadam caligine constitutum, veritatem non vidisse quam Theologi recentiores invenerunt, hincesse esse quod Scripturas adeò dure exposuerit. Et membro ultimo inventa sua, Augustino (ipsomet farente) è diametro opposita, videntans, sic habet: Quæ si data, explanataque semper fuissent, forte neque Pelagiana heresis fuisset exorta, neque Lutherani tam impudenter arbitrij nostri libertatem fuissent ausi negare, obtententes cum divina gratia, præscientia, & prædestinatione coherere non posse: neque ex Augustini opinione, concertationibusque cum Pelagianis, tot fideles fuissent turbati, ad Pelagianosque defecissent; faciliter reliqua illa Pelagianorum in Gallia, quorum in Epistolis Prospere & Hilary fit mentio, fuissent extinæta.

Refert etiam P. Thomas Lemos Tract. 4. de hæresi Pelagiana cap. 1. Molinam librum de instrutione Sacerdotum, Hispano sermone edidisse, in quo Tract. 3. cap. 14. dicit Sanctum Doctorem Augustinum, ut efficacius hæresim damnaret Pelagianam, plura dixisse quæ modò non auderemus proferre, nec viderentur secura.

Verum hæc omnia non solum falsa, sed etiam temeraria plane censenda sunt. In primis enim temeritate non vacat quod ait Valquez, Augustini de gratia sufficiente sententiam ei minimè probari, ut enim supra ostendimus, & Bellarminus ac Suarez supra relati, ingenuè profitentur, doctrina Augustini de gratia, à Summis Pontificibus nedum probata, sed etiam consecrata est, ejusque sententia non unius particularis opinio, sed fides Ecclesiæ Catholice dici debet. Unde Papa Hormidas supra citatus ait: De libero arbitrio & gratia Dei, quid Romana, hoc est Catholica, sequatur & asseretur Ecclesia, ex libris Augustini ad Hilarium, & Prosperum cognoscipoteft.

Similiter à temeritate excusari non potest quod ait Petavius: Concilium Tridentinum, nonnullis necessariò additis, fecisse Catholica Augustini non pauca, qua nec Catholica sunt, nec haberi Synodus illa ecumenica voluit. Nam ut ait Florentinum sess. 7. Augustini doctrinam quinta Synodus consecravit. Et tantum abest quod Tridentinum aliquid ei addiderit, vel in ea mutaverit, quin potius in suis definitionibus adornandis, non modò sensum, sed & Augustini verba exscripterit. Quod & fecit Aurasicanum II. de mandato Leonis I. ut §. 2. anotavimus.

Tertiù Mariana verba supra relata, non tam verba quam monstrandi debent, & à vito Semipelagiano potius quam à Doctore Catholico scripta

scripta videntur. Cum enim Gelasius in Concilio cum Septuaginta Episcopis habito, omnia scripta Augustini in materia prædestinationis & gratiae contra Pelagianos tradita approbat, & oppositam sententiam Cassiani & Fausti damnaverit, quis, nisi Semipelagianorum erroribus infectus, dicere potest. Quæ in Cassiano dicta sunt omnia de gratia & libero arbitrio, defendi posse quasi pietati consona, neque deflexa à fidei regula sancta. Quis nisi Fausti vel Cassianus Discipulus asserere audeat, Quod bene consultum esset triadi Parrum Augustino, Fulgentio, & Prospero, si perinde Catholicæ haberentur, ac Cassianus. Faustus, aliique Massiliensis. Unde ait Lupus Ferrariensis Abbas, in Collect. de tribus Questionibus, Quæst. 3. Reverendissimus Papa Gelasius cum Septuaginta Episcopis, viris eruditissimis, statuens qui scriptores essent vel non essent recipiendi, post approbationem Augustini, & amplissimas laudes Hieronymi, memoratrum Faustum his verbis removit: Opuscula Fausti Reghienis Galli apocrypha. Nos igitur incorruptum sanctarum Scripturarum sequentes intellemus, & Apostolica Sedis gavitasem suspicentes, quid aliud dicamus, nisi taceam Faustus, & similiter sentientes; loquantur cum suis consortibus Hieronymus & Augustinus, scilicet illius Proverbij recordantes: Contineant rana, dum cœlum tonat. Taceat ergo Mariana & maledicam lingua cohabeat, ne adversus eximios illos sanctos, & Ecclesia Doctores, Augustinum, Prosperum, Fulgentium, facti lega verba proferat. Sane de illo Authore dici potest quod ait Hieronymus de alio: Tam elinguisti & sermonis puridi fuit, ut magis misericordia dignus sit quam injuria.

Quarto erravit Molina, & sub caligine fuit, dum hæc verba in sua concordia scripsit: Interim verò dum sub ea caligine Augustinus ad hoc non attendit, id est ad ponendam prædestinationem secundum præscientiam. Fuit ergo, juxta Molinam, lumen Ecclesiæ sub caligine, & Doctorum Aquila non vidit quod illle in materia de prædestinatione perfexit. Quis hoc credit de tanto Doctore, de quo Fortunatus in expositione Orationis Domini, hæc scribit: Quicumque Apostolo Paulo, id est oculo Ecclesiæ, cum Beato Augustino ejus sequente consonat, in eo ignorantia caligo non regnat.

Adeò absurdæ & Augustino injuriola viva sunt hæc verba Molinæ Patribus Congregationis de auxiliis, ut cum ea Molinæ defensoribus objecta fuissent, nihil aliud respondere potuerint, nisi intendisse Molinam, Augustinum fuisse sub quadam caligine mundi, non doctrina. Quod ab omnibus qui astabant, unanimiter derisum & expolsum fuit, cum Molina de caligine in materia prædestinationis, sub qua dicebatur esse Augustinus, manifestè loquatur. Ita refert P. Thomas Lemos Tractat. 3. de prædestinatione cap. 10. num. 143.

Denum temerarium est quod ait Molina, quod si data & explanata fuissent ea quæ tradit in sua concordia, forte Pelagiana hæresis non fuisset exorta &c. Et quod addit in libro de instructione Sacerdotum, sermone Hispanico conscripto, nempe Augustinum, ut efficacius hæresim damnaret Pelagianam, plura dixisse quæ modò non auderemus proferre, nec viderentur secura. Hæc enim non solum Augustino, sed etiam toti Ecclesiæ sunt planè injuria; cum Augustini sententia, in materia de gratia & prædestinatione fides Ecclesia Catholica dici debet, ut loquitur Bellarminus supra relatus, & tradit Hormidas Papa in Epist.

ad Possessorum, quam §. 1. adduximus. Et Cœlest. Papa in Epistola ad Episcopos Galliæ supra relata, postquam Augustini doctrinam approbat, contra aliquos qui ei detrahebant, quasi necessarium modum excederit, hæc subjugat. Quia nonnulli, qui Catholicæ nomine gloriantur, in damnatis autem hereticorum sensibus, sive prævaricatis, sive imperitia demorantur, priusquis disputatoribus objicerent, & cum Pelagium atque Celestium anathematizare non dubitent, magistris tamen nostris, tanquam necessarium modum excecerint, obloquuntur. Unde Academia Lovaniensis in præfatione censuræ, quam adversus eos qui Augustini Doctrinam, in materia de gratia & prædestinatione, interficiabantur, composuit, ita habet: Si in tanti momenti argumento explicando, Augustinum, vel lapsum suum, vel non rectum ac necessarium tenuisse modum existimemus, non modò ejus labefact in ceteris authoritat. sed quod fidenter dicimus, mulsum quoque ac turpiter aberravit Ecclesia, quæ illius ductum judicium, que secuta, inimicos gratia Christi debilitasse, atque de illis triumphasse creditur: quod sanè vel cogitare nefas ac impium fuerit, ut hanc adversus Augustinum criminationem, non ad ipsius modò, sed totius etiam Ecclesiæ, & Apostolica Sedis, non minima pertinere existimamus injuriam; cum in bujus argumenti causa, tanquam eī non dubitent tribuere, quantum contra Valentinianos, & Gnosticos Irenæo, contra Arianos Athanasio, atque Hilario, contra Nestorianos Cyrillo, contra Euthicianos Leoni contumelias, fideles omnes tribuerunt, ita quod S. Augustinus contra gratia Dei inimicos singulari providentia fuerit destinatus: ut ejus duellu atque auspicijs, Catholicæ pugnaret, ac vinceret.

CAPUT VI.

Vindicia doctrinae Augustiniane.

Nonnulli Recentiores, tum Heterodoxi, tun Catholicæ, tenebras Soli offundere, & Augustinii doctrinam, quarundam objectionum nebulis, obscurare conantur. Sed difficile nobis non erit, nebulas illas depellere, & objections illas diluere, ac Sacram Augustini doctrinam, à nœvis & erroribus, qui ab illis Authoribus ei assinguntur, prorsus vindicare.

Objiciunt ergo primò, S. Augustinum usque ad mortem de animarum creatione ex nihilo dubitasse: videlicet lib. 10. de Genesi ad litteram cap. 1. quatuor de origine animæ, in Epistola 28 ad Hieronymum, & 157. ad Optatum, & denique lib. 2. retract. cap. 56.

Respondeo ante Concilium Lateranense, quod definitivæ animas à Deo creari, & creando corporibus infundi, Sanctos Patres in hac quæstione de origine animæ fuisse valde dubios & incipites, alii affirmantibus illam à Deo creari, alii aliter trahi, & frequentiorem fuisse in Ecclesia Occidentali istam sententiam, quæ modum quo peccatum originale, per generationem ab anima contrahitur, apertius declarat. Unde non mirum quod in eam Augustinus inclinaverit, & D. Hieronymus ejus dubium non improbaverit, cum ea de re ab ipso interrogatus, respondit: Vnusquisque in suo sensu abundet, ut ipsem Augustinus epist. 157. testatur. Quare dubitatio illa Augustini, V 4 perpe